

Abonnement pour un an

350 piastres

Edition spéciale. 500 ptrs .

Adresse :

"Idjtihad," Constantinople

Téléph . st . 865

XXII ème ANNÉE

1927, 15 Aout No 234

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صحفی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

نور کیا ایچون ۲ ، خارج ایچون ۳۹ ، اعلا کاغذ لیبسی • لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلہ فور : استابول ۸۶۵

یکرمی ایکنجی سنہ

نومرو ۲۳۴-۱۵ آغستوس ۹۲۷

موسيقيه نك چوغى پرنجندن معمولدر . باقر ك رنكى
قرمزيدر . حالبوكه پرنج صايدر .

۳۵ - ژنكار

خلاصه — ۱ ژنكار — ۲ باقر قابلر اوزرنده ژنكار
تشكىلى — ۳ ژنكار زهردر . بوندن ناصل صاقينهلى — ۴
بركسه ژنكار ايله زهرلنديكى زمان نه يولده مداوات ايتىلى .
ايضاغات — ۱ باقر و پرنج قابلر وسائر اشيا رطوبتلى
هوادن و حصوصيله اكشى ماده لرك تماسندن قولايقله
بوزولورلر بوزولان نقطه لرده ژنكار دينلان يشيلىمى
رنكده لككدر حاصل اولور ژنكار برملج نحاسدر .

۲ باقر و پرنجندن پايلان مطبخ طاقلرنده يمكدر
براقدىنى زمان قابلك اوزرنده ژنكار پيدا اولور .
بو قابلك ايچنده سركه كى اكشى ماده لر بولدىنى زمان
ژنكار دها چابوق تشكىل ايدر .

۳ ژنكار شديد برسجور . آز مقدارى بيله معديه
كيدرديكى زمان بك شدتلى قارن آغريلرى حصوله كتيير .
مص ايدىلن مقدار زياده اولورايسه انسانى اولديره بيلير
بو سببدن قابلى غايت تميز طومتق لازمدر . دها زياده
امين اولمق ايچون باقر قابلر قالاىلى ويا كوموشله قبالتمش
اولمليدر .

۴ ژنكار ايله زهرلنن بر كيمسه يه بر يمورطه آقى
صوايله چالقالايوب ايچيرملى آرهدن وقت كچير مكسزين
مقى ومسهل ويرملى .

۳۶ - شكر اعمالى

خلاصه — ۱ شكر نره دن چيقاريلير — ۲ پانجار شكري
نصل ياپيلير — ۳ نورق و خليه لر و بونلك استعمالى .

ايضاغات — ۱ هر كون بدى كمز شكر يا شكر قامشندن
ويا خود سكرى دينلان بر نوع پانجار دن ياپيلير . هر ايكي سندن
عين جنس قامش شكري يعنى ساقاروز چيقاريلير .

۲ پانجار اولايجه ييقانور اوزرنده بولنان طاش
وطوبراق آتلدقن صكره ايجه ايجه طوغرانور

دينلان جهازلر ايجه قونيله رق صوايله تعطيلن ايديلير .
شكر پانجار دن يواش يواش همان تماميله آريلير . بو صورتله
الده ايدىلن شكرلى عصاره لر حكيمى و كيميوى اصوللرله

دوقتور شرف الدين مغموى بك

Perdre J. M. Guyau نه قادار حقلى اولاراق ،
quelqu'un d'aimé c'est perdre quelque chose de soi
et commencer soi-même à mourir يعنى « سويلن
بريى ضايع ايتمك انسانك كنديسندن برشى ضايع ايتمه سى
وبالذات كنديسنك ده اولميه باشلاماسيدر . دير دوقتور
شرف الدينك وفاى خبريى لطفى فكرى بك ياقا چيقده
سويله نيجه ، باناده واقع اولان بواولدى . وارلغمك بر
طرفنك ييقيلديغى طويدم .

دوقتور شرف الدين بكى ۱۳۰۱ ده قلهلى اعداديسنده
طانيدم قلهلى اعدادى طى مكنتنك مدت تحصيله سى
اولان اوچ سنه ني برابر كچيرديكدن صوكره طيبه عسكرى ته نك
مدت تحصيله سى اولان آلتى سنه ني ده كاخخانه ده كچيردك .
مقدم وذكى ، وقور بر شا كرد اولدى . ۱۳۰۵ ده ،

تصفيه ايدلدكدن صكره هوا سز بر محله ده تخير ايديلير .
شكر كوچك بلورلر شكندنه قابك ايجه قونار بوكا خام
شكر دينير .

۳ شكر اعمالندن صوكره تورنيلر (ملاس) دينلان
حمير كى غير صاف شروبلردر . بعض كره بو شروبلرك
حاوى اولدقلى جزئى مقدار شكري چيقارمغه چالديشيلر .
وبعضاً بو شروبلرى طوغريدن طوغرويه اسپرطو
چيقارمق اوزره تقطيرخانه يه كوندرلر .

شكر صرفياتى هر برده عظيم مقدار تشكىل ايدر تور كيامز
هرسته آلتى بيك واغون شكره محتاجدر صوك زمانده
پايلان ايكي شكر فابريقه من آنجاق سنوى بشيوز واغون
شكر اعمال ايد بيلمكده در . شكر چوق مهم برغدادر
وبونك هر كس طرفندن صاتون آلتيه بيلوب ينيله بيلمه سى ايچون
شكر اوزره رندن رسومك و انحصارك قريباً قالد يريلاسى
مأمولدر . فرانسه ده اليوم شكر ك كيلوسى دورت فراتق دركه
بزم پاره ايله تقريباً اوتوز غروش ، يونانستانده كيلوسى
بزم پاره ايله يكرمى غروشدر .

ختم

(اتحاد و ترقی) جمعیتی ، مکتب طبیہ نیک باغچہ سندھ یغیلی اودونر اوزہ رندہ « خطب قرائتخانہ سی » دیدیکمز برده تصور و اساسلری تثبیت ایدن ایلک بش آرقاداشدن بری ده شرف الدین اولدی .

عبدالحمید ثانی نیک قورمش و اوتوز اوچ سنه یاشاتمش اولدیغی اداره مطلقه نیک دوریله سنی الیوم تکامل ایتمکده اولان عواقبی انتاج ایدن حرکت فکریه ، اوصورت مطلقه حسیه ، صورت قطعیه ده صمیمی فکروطن پروانه و احرارنه مکتب طبیہ نیک باغچہ سندھ یغیلی اودونر اوزہ رندہ دوغمشدر .

شرف الدین مغمومی هنوز طلبه ایکن آجیق افاده ایله کوزل یازیلر یازمایه و کتابلر وجوده کتیرمه یه باشلامشدی (باشلانغیچ) ایلک کتابیدر . (وجود بشر) هر کسک اوقویا بیله جکی رسمی رتشریح کتابیدر . (ناصیل زنکیکن اولونور ؟) کوزل بر ترجمه در . مشهور میلیو نرلرک ناصیل هیچ یوقدن میلیو نلره صاحب اولدوقلری گوسته ریر . (قاموسی طبی) ایکی بیوک جلددر . عوام و خواصک آکلایا بیله جکی واستفاده ایده بیله جکی طبی برقاموسدر . (آناطوایده و سوریه ده) (بروکسل ولوندره) (فرانسه ، آلمانیا و ایتالیا ده) بونلر سیاحت خاطرله لیدر . (نباتات) اسملی کتابی اوزون سنه لرطب فاکولته سنی نیک یکانه نباتات رهبری قالمشدر .

(حریت ایچون) آدلی بر کتاب طبع ایدیله جک بر اثر اولاراق اعلان ایدیلش ایسه ده حرب عمومینک انفلاقندن سوکره هیچ یکی بر اثری گورولمه مشدر .

شرف الدین بک طیب یوز باشیسی اولاراق بزمله مکتب دن جیقه قدندن سوکره آناطولی اوزمان چوله دوندورن قوله رایه قارشی استخدام ایدیلن اطبا میاننده و بونلرک باشنده استخدام اولونمش و بووسیله ایله آناطولونک هر طرفی گورمک ، مطالعه ایتک فرصتی بولمشدر . عبدالحمید ثانی اداره سندھ ، تعقیباندن مصون قالمایان کنج دوقتور پارسه کیشمش و اوراده امراض داخلیه و عصیه ایله اختصاصه حصر حیات ایتمشدر . طرابلس غرب خسته خانه سندن فرانسه سوق و یولده آخرته اعزام اولونماق

اوزره ایکن طونیس طریقیله فرانسه یه کچدیکم زمان شرف الدین بکی (پارس) ده بولوار (مون پارناس) ده مقیم بولمشدم . (ایسویچره) دن اخراج ایدیلهرک (مصر) ه کیتمه یه مجبور اولدیغم زمان شرف الدین مصرده اجرای طبابت ایتمکده بولدم . حاذق و نازک بر تورک طبیی اولاراق بیوک بر شهرت و حرمت قازانان شرف الدین یکریمی بش سنه دنبری مصر القاهره ده ایدی . مشروطیت انقلابی متعاقب بر آره لق استانبوله گلش و احوالی نظر تدقیقندن کچرمش و نهایت ویردیکی قرار (قاهره) یه عودت اولمشدی .

۸ بونیو [حزبران] ۱۹۲۷ تاریخیه یغی وفاندن تقریباً ربوجوق آی اول آلدیقم مکتوبی مقدس بر خاطره اولاراق اجتهدک سینه سنه عیناً تودیع ایدیورم :

همکار وفاشعارم جودتم افندم

پوسته ایله لطف ایدوب یوللادیقم مرحوم نظیفک اثرلری آلمشدم تشکرلری کیکیدردم . قصوره باقا تخمینک وجهله (الجزیره مکتوبلری) فی بوراده بولدم . بو سفر صوک نشریاتکدن بیرره دانه موسیو (ماق قاللوم) واسطه سیله کوندرمک خاطر نوازلفنده بولونمشین (دلسئی مولانا) اولدن واردی دیکرلری یکی گوردم . اوقویوب استفاده واستفاضه ایدیورم . سنی بتون صمیمتله تبریک ایلرم . ماشاالله بورولماق و آزالماق بیلیمین وحقی خلاف اولماسین زمان ایله بیر قاندها آرتوب چوغالان بر عشق و شوق ایله یازیور ، باصیور ، خلق تنویره چالیشیورسک بو خدمتکی حال آکلاماسه بیله امین اول استقبال تقدیر ایده جکدر . موسیو ماق قاللوم حقیقه پک محترم بر ذات . مصرک اونه سنی بریسی کزدیرمک وسیله سیله برقاچکون اولسون گوروشمک و قونوشماق آرزوسنده ایدم فقط مع التأسف زیارتمه کلدیکی کونی جان او آقشام (حلوان) ه کیدوب جمعه ایرتسی کونه قدر اوراده قالدجفی و اوکون ده اسکندریه یه اینوب واپوره بیه جکی سویلدی ؛ هر حالده (ناسیونال اوتلی) نه اوغرابوب اعاده زیارت رسمی ایفاده قصور ایتبدم و ملاقاتک خاطره سی اولتی اوزره کوچوک رساله لرمدن بیرره دانه سنی پاکتله یوب هدیه بیراقدم .

— چوق شکر وجودجه راحتم یازک وبالخاصه مصر کونشنک تأثیرله تکمیل آغریلر صزیلر « بار آناشانتان ! » غایب اولدی کیندی . بقالم اوکمزده کی قیشه ناصل اوله جق ؟

— بوراده سنک بر اقدیق محترم دوستلرکدن (الشیخ امین انصاری) محاربة عمومیه سیبیله (عین الشمس) ده کی ثوینی قاپایوب (سوهاج) می ، (افنبا) می صعیدک یوقاری شهرلرندن

عقل سليم

مهری : راهب ژان مهلیه

مبحث ۱۷۴ - هر دينك نمى اولده بر اللهك موجوديتى
هنوز اثبات اولونماشدر .

بر اللهك موجوديتى، هر دينك تميزدر . بونگه برابر
شيمدى يه قادر بومهم دعوى يالكز غير مؤمنلى اقناع
ايدجك يولده اثبات اولونمش دكلدر ديمورم ، بالذات
الهياتجيزلى دخى تظمين ايدجك يولده اصلا اثبات
اولونمش دكلدر . هر دورده ، انسانلر ايچون الك علاقه دار
ايديجى اولان بو حقيقتك انباتى ايچون يكي دليللر تخيل
ايتمكله مشغول درين متفكرلر كورولدى . تفكرلرينك
ودليللرينك ثمراتى نه اولدى ؟ مسئله يى عيى نقطه ده
براقديلر ! هان دائما هيچ برشى انبات ايتمديلر ؛
كنديلرني دعوا لك الك اييسنى فنا مدافعه ايتمش اولماق
اتهام ايدن مسلكداشلرينك ، سرزنشلىرىنى ، خوشنود -
سزلقلىرى تحريك ايتمكدن باشقا برشى ياپماديلر .

مبحث ۱۷۵ - مى منفعته حركت ايدنه ، غير مؤمنلر
دكل ، راهب لردر .

دينك مداحلى هر كون ، بزه غير مؤمنلى غير
مؤمن ياپان عاملك يالكز احتراصلر اولديغنى تكرار
ايدرلر . «ناخذالرى» [يعنى اللهسزلى] وجوده كتين
غرور و آرزوى تعين در ؛ ذاتاً اونلر الله فكربنى
ذهنلرندن سيلمك ايسته مهلى اللهك شديد حكملرندن ،
شديد عتابلرندن قورقاقلرى اولديغندن در « ديرلر .
انسانلرى عدم دينه » Irreligion . وسوق ايدن اسباب
نه اولورسه اولسون ، اصل مسئله انسانلر حقيقته تصادف
ايدوب ايتمديكلربنى تدقيقدر . هيچ بر آدم سيبسز ، سائقسز
حركت ايتمز ؛ اولادليللرى معاينه ايدنه لم سبب وساقلرى ده
متعاقباً معاينه ايدنه رز : بو دليللر ، انسانلر ك اعتمادينه
آز لايق اولان بعضى افنديله پيرو اولان برچوق مؤمن
صوفو [زاهد] لك دليللرندن داها محق ومفعول اولوب
اولمايغنى كوره لم .

برينه چكيلدى كيتدى صوكره بر داها دونمى . فقط كلن
كيدندن صوربيور صحت . سلامتده اولديغنى اوكره سيورم .
بيوده حسين بك رشدى بيه واردر . سنك حيران فضائلكدر .
هر وقت گوروشدكجه سندن تناكارانه بحث ايدر . عين درجه ده
قارده شمز كريم بكي ده طانيور و سويور .

— صوك رسمكى كوندريكي يازيورسين فقط كتابلر
ايچنده بوله مدم ظن ايدرم اونومش اوله جسين بنده چيقارنجي
تقديم ايدجكم فقط اونا انتظارا كچن ياز ايتالياده ايكن ميه
معدنيه ومداوات اقلييه قونفره سنه اشتراك ايتشم اعضادن برقايچله
برابر بنده بورتره مى قيصه ترجمه حال خلاصه سيله Salsomaggiore
مجموعه مصوره سنه درج ايتشلر اوندن برنسخه كونده سيورم .
— ياران ! اخواندن اوراده كيملر وار ؟ كريم بك
گوزلرني اوپرتمو ايله ده يازيورسين در . بنم حرمت ومحبترى
لطفاً علاوه ايتمى اونمازسين . ايسته بو قادر مشتاقانه ومتحسرانه
سلاملر و اخلاصلرله سوزه يكون چكيورم . (اجتهاد) لك
منتظماً كليور . چوق چوق تشكرلر . سن ينه اعلانلر اكسيك
ايتمه آلماسلر بيله هيچ اولمازسه خاطرلارلر .
دوقتور

شرف الديره مغمومى

ايسته چوق سوكللى و قيمتلى آرقاداشمرك بزه صوك
سوزلر بونلر اولدى . شرف الدين ابي بر تورك و ابي
بر انسان و تام معناسيله علم آدمى اولاراق ياشامشدر .
اولديكى وقت كتابلرينك طب فا كوله سته ويريله سنى
وقاداوراسنك ده طب فا كوله سى تشريح طلبه سنك
استفاده سى ايچون تشريح خانه يه نقل اولونماسنى وصيت
ايتديكى بوندن بر قاچ سنه اول مانا يازمشدى .

دوقتور شرف الدين تورك انقلابك يوكسك بر
حيران وتقديركارى ايدى . ومصرده منور حر ومستقل
توركلكى بيوك و يوكسك بر لياقته تمثيل ايديبوردى .
تورك وعلم جهانى بيوك بر عنصر ضايع ايتدى .
برينى طولدورماق ايچون كيم بيلير عصرلر نه قادر چاليشماق
اقتضا ايدجك .

۶ آغستوس ۱۹۲۷ اجتهاد شوى

دوقتور عبدالله هودت